

пікапи, позашляховики та фургони стали незамінними у вирішенні питань логістики, зв'язку, евакуації, розвідки й мобільної підтримки на лінії фронту.

Цивільний автотранспорт має низку переваг: доступність на вторинному ринку, простота обслуговування, ремонтпридатність, гнучкість у дообладнанні під конкретні завдання. Водночас його використання у бойових умовах потребує ґрунтовного аналізу можливостей, обмежень і технічних рішень щодо підвищення ефективності експлуатації.

У реаліях сучасної війни цивільні автомобілі, особливо пікапи, стали критично важливим ресурсом для виконання широкого спектру військових завдань. Вони використовуються у якості транспортних засобів для перевезення особового складу, спорядження, дронів, засобів зв'язку, а також як мобільні платформи для бойових операцій. Проте експлуатація таких машин має низку специфічних особливостей, які суттєво впливають на їх життєвий цикл.

Пурнак Віктор Павлович

доцент кафедри вогневої підготовки

доктор філософії,

майор

Київський інститут Національної гвардії України

ВПЛИВ ПОПЕРЕДНЬОГО ДОСВІДУ ПОВОДЖЕННЯ ЗІ ЗБРОЄЮ НА РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ПОВТОРНОГО ВИКОНАННЯ ВПРАВ СТРІЛЬБ КУРСАНТАМИ ВІЙСЬКОВОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У контексті підготовки майбутніх офіцерів Національної гвардії України особливого значення набуває питання неоднорідності стартового рівня курсантів, оскільки частина здобувачів освіти вже має практичний досвід поведінки зі зброєю, тоді як інша частина приходить до військового закладу вищої освіти з цивільного середовища. Метою проведеного педагогічного спостереження було виявлення відмінностей у результативності повторного виконання вправ стрільб з пістолета ПМ та автоматичної гвинтівки UAR-15 між курсантами, які навчаються за контрактом і мають попередній досвід поведінки зі зброєю, та курсантами з цивільної молоді.

Отримані результати свідчать про суттєву перевагу першої групи як за початковим рівнем, так і за динамікою повторного виконання вправ. Під час стрільби 20 патронами з пістолета ПМ середній результат курсантів за контрактом у перший день становив 52 бали, у другий день 72 бали, тобто приріст склав 20 балів, або приблизно 38,5 %. У курсантів з цивільної молоді середній результат, навпаки, знизився з 30 до 28 балів, що може вказувати не лише на недостатню сформованість базових навичок, а й на нестійкість психомоторного компонента під час повторного виконання вправи. Ще більш показовою є різниця між результатами груп: у перший день вона становила 22 бали, у другий день уже 44 бали. Отже, повторне виконання вправи за стандартною методикою без спеціально організованого рефлексивного аналізу не забезпечило вирівнювання підготовленості, а навпаки, посилило розрив між групами. Під час стрільби 40 патронами з UAR-15 курсанти за контрактом також

показали вищу результативність: 66 балів у перший день і 74 бали у другий день, що відповідає приросту 8 балів, або близько 12,1 %. У курсантів з цивільної молоді динаміка була менш вираженою: з 43 до 45 балів, тобто лише 2 бали приросту, або близько 4,7 %. Це дозволяє попередньо припустити, що попередній досвід поводження зі зброєю підвищує здатність курсантів самостійно ідентифікувати помилки, переносити попередній досвід у повторну дію та швидше стабілізувати техніку стрільби. Така інтерпретація узгоджується з положеннями теорії цілеспрямованої практики, згідно з якою розвиток складної навички залежить не від самого повторення дії, а від усвідомленої роботи над помилками та корекції виконання.

Водночас дослідження з педагогіки зворотного зв'язку показують, що вплив зворотного зв'язку на навчальні результати може бути як позитивним, так і негативним, якщо він не структурований і не спрямований на конкретну дію, критерій та наступний крок навчання. Саме тому виявлені результати не варто тлумачити лише як «перевагу досвідчених курсантів». Вони вказують на педагогічну проблему: стандартна методика повторення вправ і самостійна робота над помилками є достатньою для курсантів, які вже мають початкову вогневу компетентність, але недостатньою для курсантів з цивільної молоді. Звідси випливає практичний висновок: у системі вогневої підготовки доцільно передбачати диференційований методичний супровід для курсантів без попереднього досвіду, зокрема додаткові заняття з базової техніки, сухі тренування, тренування на мультимедійних тренажерах, індивідуальні чек-листи помилок і короткі рефлексивні сесії після виконання вправ.

Перспективним напрямом подальшого дослідження є перевірка того, чи зменшується міжгруповий розрив після впровадження структурованого аналізу проведених дій, оскільки сучасні підходи до військової підготовки розглядають AAR як професійне обговорення події, зосереджене на стандартах виконання, що дає змогу військовослужбовцям з'ясувати, що сталося, чому це сталося, які сильні сторони слід зберегти і які слабкі сторони потрібно покращити.

Репенко Олександр Миколайович
старший викладач кафедри тактики
підполковник

Київський інститут Національної гвардії України

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ АДАПТИВНОГО УПРАВЛІННЯ В ОБОРОНІ ТА ІНЖЕНЕРНОМУ ОБЛАДНАННІ ПОЗИЦІЙ

За досвідом ведення оборонного бою в листопаді 2025 року, бойові дії на Донецькому напрямку вкотре підтвердили їхню високу інтенсивність, динамічність і системний характер дій противника. Противник активно застосовував комплексний підхід до ведення бойових дій, поєднуючи масоване використання артилерії, безпілотних літальних апаратів різних типів, штурмових підрозділів, а також засобів